

Adviescommissie
Gegevensverstrekking Weigerende
Observandi
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Adviescommissie

Gegevensverstrekking

Weigerende Observandi

Voor een onderzoek naar de aanwezigheid van een psychische stoornis bij een verdachte, kan deze op bevel van de rechter ter observatie worden opgenomen in het Pieter Baan Centrum. Daar onderzoeken deskundigen hem of haar. In de meeste gevallen kunnen zij de rechter adviseren over de aanwezigheid en invloed van een psychische stoornis, de kans op herhaling en de noodzaak van behandeling, al dan niet in een tbs-kader. Van de verdachten die naar het Pieter Baan Centrum worden verwezen – de observandi - weigert een deel medewerking aan het onderzoek. Bij een deel van de onderzochte weigeraars is het desondanks toch mogelijk om tot een advies te komen. In andere gevallen is dat echter niet mogelijk. Dit kan tot gevolg hebben dat er geen tbs-maatregel kan worden opgelegd, terwijl dat voor de veiligheid van de samenleving wel nodig zou zijn.

Regeling weigerende observandi

Op 28 november 2019 is een wijziging van artikel 37a van het Wetboek van Strafrecht in werking getreden. Daarin is een regeling opgenomen voor de situatie waarin de verdachte medewerking weigert en gedragsdeskundigen niet tot een advies kunnen komen. In geval van zeer ernstige misdrijven kunnen van een verdachte die ter observatie in het Pieter Baan Centrum opgenomen is geweest, zonder diens toestemming, bestaande medische gegevens bij zijn (voormalige) behandelaars worden opgevraagd, waarbij die behandelaar verplicht is deze te verstrekken. Hiermee wordt beoogd alsnog een goed onderbouwd advies aan de rechter uit te brengen over de psychische gesteldheid van de verdachte en het eventueel opleggen van een tbs-maatregel. Deze zogeheten 'regeling weigerende observandi' is nader uitgewerkt in het Besluit adviescommissie gegevensverstrekking weigerende observandi, dat op 28 november 2019 in werking is getreden.

Adviescommissie

De multidisciplinaire Adviescommissie Gegevensverstrekking Weigerende Observandi adviseert op verzoek van de officier van justitie, na verstrekking van het dossier met betrekking tot de behandeling, zoals bedoeld in artikel 7:454 Burgerlijk Wetboek, over de bruikbaarheid

van gegevens uit dit dossier voor de beoordeling van de psychische gesteldheid van de verdachte ten tijde van het delict.

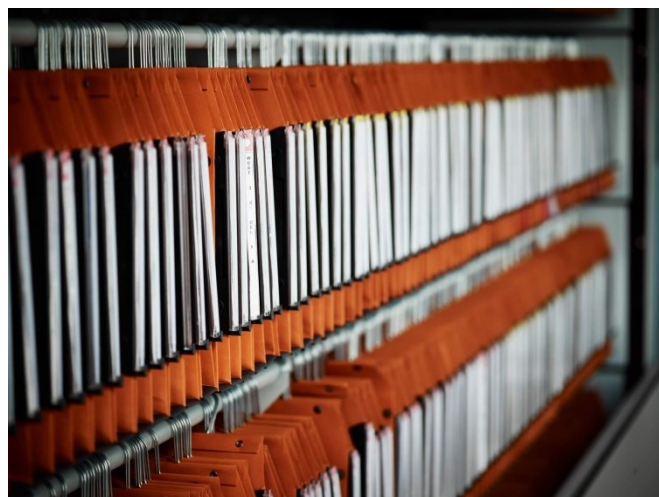
Samenstelling commissie

De commissie bestaat uit twee artsen, waarvan tenminste één psychiater, een psycholoog en twee juristen. De psychiater is tevens voorzitter van de commissie.

Plicht tot verstrekking dossier

De verstrekkingplicht maakt dat de behandelaar gehouden is binnen vijf werkdagen het volledige dossier aan de commissie te verstrekken. De behandelaar is door de verstrekkingplicht ontheven van zijn zwijgplicht en kan daarom geen beroep doen op het medisch beroepsgeheim en het daaraan gerelateerde verschoningsrecht. De behandelaar kan dan ook niet tuchtrechtelijk, strafrechtelijk of civielrechtelijk worden aangesproken op schending van het beroepsgeheim. Wel kan de behandelaar tuchtrechtelijk worden aangesproken op het niet verstrekken, te laat verstrekken, onzorgvuldig verstrekken of onvolledig verstrekken van het dossier.

De verstrekkingplicht houdt ook in dat voor de verstrekking van de gegevens aan de commissie niet de toestemming van de patiënt vereist is. De behandelaar is ook niet verplicht om de patiënt te informeren over de verstrekking van de gegevens aan de commissie, al mag dat natuurlijk wel. De officier van justitie informeert de verdachte schriftelijk, na ontvangst van het advies van de commissie, over de verstrekking van de gegevens door de behandelaar en over de inhoud van het advies van de commissie.

Informatiebrochure Adviescommissie Gegevensverstrekking Weigerende Observandi

Procedure

Last

Na ontvangst van een last tot advisering van de officier van justitie heeft de commissie dertig dagen om advies uit te brengen.

Verzoek tot verstrekking

De commissie vraagt zo spoedig mogelijk per brief de medische gegevens van de verdachte op bij de in de last tot advisering genoemde behandelaren. Zij dienen deze gegevens binnen vijf werkdagen na ontvangst van de brief aan de commissie te verstrekken.

Voor de gegevensverstrekking ontvangen de behandelaren een unieke gebruikersnaam, waarmee zij toegang krijgen tot het beveiligde digitale portaal van de commissie. Via dit portaal kunnen de behandelaren het model verstrekkingformulier invullen en vervolgens de gegevens uploaden. Indien behandelaren niet, of niet langer over een dossier beschikken, kunnen zij dit met een toelichting op het formulier in het portaal aangeven. De behandelaren die nog niet over een (volledig) digitaal dossier beschikken, kunnen dit melden aan het secretariaat van de commissie. Het secretariaat zal er dan voor zorgen dat het dossier digitaal beschikbaar komt.

Advies

De commissie brengt een advies uit over de aanwezigheid en de bruikbaarheid van behandelgegevens die relevant kunnen zijn voor de advisering over een mogelijke psychische stoornis door gedragsdeskundige onderzoekers.

Vordering

Als de officier van justitie de medische gegevens wil gebruiken voor aanvullend onderzoek door gerechtelijk deskundigen, dient deze daartoe een machtiging te vorderen bij de penitentiare kamer van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. Hierin zitten, naast drie rechters, ook twee gedragsdeskundigen.

Machtiging

De penitentiare kamer beoordeelt of de medische gegevens aan de gerechtelijk deskundigen mogen worden doorverstrekt. Tegen de beslissing van de penitentiare kamer kan beroep in cassatie bij de Hoge Raad worden ingesteld. De medische gegevens zelf blijven onder de commissie, totdat de beslissing van de penitentiare kamer definitief is geworden.

Doorverstreking medische gegevens

Indien de penitentiare kamer besluit dat de medische gegevens verstrekt mogen worden aan de gerechtelijk deskundigen, verstrekt de commissie aan hen de gegevens die in haar advies als bruikbaar zijn aangemerkt.

Vernietiging medisch dossier

Na verstrekking, vernietigt de commissie het volledige dossier met betrekking tot de behandeling, zoals bedoeld in artikel 7:454 Burgerlijk Wetboek. De commissie informeert de (voormalig) behandelaar over zowel de verstrekking als de vernietiging van de gegevens.

Gelijktijdig verzoek om vernietiging

Indien een patiënt verzoekt om vernietiging van zijn dossier, dient de behandelaar hier op grond van artikel 7:455, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek in beginsel binnen drie maanden gehoor aan te geven. Op dit vernietigingsrecht bestaan echter uitzonderingen. Een gelijktijdig verzoek tot verstrekking van het dossier aan de Adviescommissie Gegevensverstrekking Weigerende Observandi kan zo'n uitzondering zijn. Slachtoffers, nabestaanden en de samenleving kunnen in dat geval immers een aanmerkelijk belang hebben bij het bewaren van de medische gegevens. Bij vragen hierover wordt aangeraden contact op te nemen met de eigen beroepsorganisatie.

Onafhankelijkheid

De Adviescommissie ontvangt bij het uitbrengen van een advies geen aanwijzingen van de minister, het openbaar ministerie of enig ander persoon of orgaan. Op alle leden van de commissie rust een geheimhoudingsplicht ten aanzien van de gegevens waarover zij bij de uitoefening van hun taak de beschikking krijgen.

Nadere informatie

Voor nadere informatie over de regeling en de Adviescommissie kunt u terecht op de website www.adviescommissieweigerendeobservandi.nl. Bij vragen kunt u ook contact opnemen met het secretariaat van de commissie in Utrecht via telefoonnummer 0880-713900.